

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Predkladaným návrhom všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, ktorým sa mení a dopĺňa všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/2007 o dani za užívanie verejného priestranstva v znení všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 5/2008 sa sleduje najmä:

- uvedenie predpisu do súladu s platnými právnymi predpismi,
- rozšírenie sadzieb o položky užívania verejného priestranstva v potrebnom rozsahu tak, aby sa dali uplatňovať pri uzatváraní nájomných zmlúv v zmysle pravidiel pri realizácii a sledovaní záväzkových vzťahov k nehnuteľnému majetku hlavného mesta SR Bratislavy. Platnosť nájomných zmlúv bola ukončená v roku 2009 a 2010, pre zabezpečenie príjmov hlavného mesta je potrebné uzatvoriť nájomné zmluvy na nové obdobie, pričom pre stanovenie výšky nájomného sa vychádza z úrovne sadzieb dane za užívanie verejného priestranstva,
- spresnenie znenia niektorých položiek osobitného užívania verejného priestranstva v časti popisu druhu osobitného užívania verejného priestranstva,
- legislatívno-technická úprava počítania lehôt od 31. dňa , resp. od 61. dňa doby osobitného užívania verejného priestranstva pre účely výpočtu dane,
- odôvodnený návrh rozšírenia úľav na dani vyplývajúci z realizácie progresívnych druhov stavieb, ako i niektorého osobitného užívania verejného priestranstva pre potreby hlavného mesta,
- možnosť splnomocnenia na vydanie úplného znenia všeobecne záväzného nariadenia pre lepšiu orientáciu v ustanoveniach a sadzbách nariadenia.

Nie je účelom návrhu všeobecne záväzného nariadenia meniť úroveň sadzieb, najmä u tých položiek osobitného užívania verejného priestranstva, kde sa osvedčila regulačná funkcia a je možné konštatovať, že investori posudzujú s väčšou vážnosťou a zodpovednosťou rozsah a dobu trvania zaujatia verejného priestranstva na iné ako bežné užívanie, čo je v súlade s celkovou koncepciou dodržiavania poriadku, čistoty a organizácie dopravy v hlavnom meste.

Pokles investičnej a stavebnej činnosti v dôsledku finančnej a hospodárskej krízy mal odraz aj na dani za užívanie verejného priestranstva, najmä pri druhu osobitného užívania verejného priestranstva rozkopávok a zariadení staveniska, naopak cyklický vývoj ekonomiky sa však na druhej strane neprejavuje v iných druhoch užívania verejného priestranstva, ako je napr. vyhradené parkovanie.

Vývoj príjmov za roky 2006-2009 z titulu dane za užívanie verejného priestranstva bol nasledovný:

Rok	tis. EUR
2006	995
2007	1 082
2008	1 951
2009	1 639

Zdroj: záverečný účet za príslušné roky

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava postupuje pri uzatváraní nájomných zmlúv ambulantných a stánkových predajov zmysle Pravidiel pri realizácii a sledovaní záväzkových vzťahov k nehnuteľnému majetku hlavného mesta SR Bratislavy zo dňa 18.12.1996, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných rozhodnutím primátora zo dňa 22.02.1999 v znení dodatkov č. 1 až

14 (ďalej len „Pravidlá“) konkrétne z „Tabuľky cien prenájmov nehnuteľného majetku“. Keďže položky č. 13, 14 a 18 pravidiel odkazujú explicitne na analogické použitie Všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta SR Bratislavy č. 5/2008, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta SR Bratislavy č. 11/2007 o dani za užívanie verejného priestranstva (ďalej len „nariadenie“ alebo „VZN“) pre stanovenie výšky nájomného sa uplatňuje postup v súlade so stanovenou úrovňou sadzieb dane za užívanie verejného priestranstva v zmysle nariadenia.

Dôvodom pre postup podľa predchádzajúceho odseku je skutočnosť, že v prípade komunikácií a chodníkov ten istý účel využitia tohto verejného priestranstva je možné riešiť buď na základe rozhodnutia o zvláštnom užívaní miestnej komunikácie, ktoré sa spoplatňuje daňou, na druhej strane je to možné aj na základe nájomnej zmluvy v prípade, keď musí žiadateľ preukázať v stavebnom konaní, ak nemá vlastnícke, tak iné právo k pozemku v súlade s ustanovením § 139a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon). Najčastejšie sa pre tento účel využíva inštitút nájomnej zmluvy (uvedené je potrebné napr. v prípade, keď sa jedná o umiestnenie predajného zariadenia, ktoré je potrebné napojiť na inžinierske siete). V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 VZN sa za verejné priestranstvo nepovažujú pozemky, ktoré hlavné mesto prenajalo v zmysle § 663 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, teda z verejného priestranstva sa uzavretím zmluvy stane neverejné, na základe tejto skutočnosti sa pri stanovení nájomného v tomto prípade aplikovali príslušné ustanovenia Pravidiel pri realizácii a sledovaní záväzkových vzťahov k nehnuteľnému majetku hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy zo dňa 18.12.1996, pričom nájomné bolo v niektorých prípadoch niekoľko sto násobne nižšie ako daň. Najvypuklejšie sa prejavil tento problém pri stánkoch s ovocím a zeleninou, ale aj stánkoch s občerstvením a potravinovým sortimentom.

Porovnateľný problém ako v predchádzajúcom odseku sa prejavil aj pri prenájme verejného priestranstva bezprostredne priliehajúceho ku komunikácii, resp. chodníku, avšak nespádajúceho do režimu rozhodnutia o zvláštnom užívaní komunikácie. V takomto prípade podľa účelu užívania prichádzali do úvahy dva spôsoby postupu : v prvom prípade súhlas vlastníka, na základe ktorého bola žiadateľovi vyrubená daň za užívanie verejného priestranstva, v druhom prípade uzavretie nájomnej zmluvy, ak sa napr. jednalo o vonkajšie sedenie celoročného charakteru, v prípade ktorého bolo žiaduce dohodnúť okrem platenia, čo rieši jednostranne daň, aj iné zmluvné podmienky. Uvedené pri vonkajších sedeniach (terasách) znamenalo, že na komunikácii, resp. chodníku, sa platí daň v rovnakej výške ako mimo nej, pričom na komunikácii tvorí vonkajšie sedenie prekážku obmedzujúcu chodcov, resp. dopravu. Z uvedeného dôvodu je do návrhu zmeny nariadenia doplnená sadzba dane za umiestnenie zariadenia slúžiaceho na poskytovanie služieb, ktorým je vonkajšie sedenie patriace k prevádzke na verejnom priestranstve mimo chodníka a komunikácie, zároveň diferencovane podľa jednotlivých mestských častí.

Pri dani za osobitné užívanie verejného priestranstva v § 3 odsek 1 písmeno b) sa rozširuje rozsah druhu osobitného spôsobu užívania o vykonávanie rozkopávkových prác stavieb kolektorov. Pre osobitné užívanie verejného priestranstva stavieb kolektorov, ktoré budú do 3 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia na stavbu kolektora na základe zmluvy o bezodplatnom prevode a preberacieho protokolu odovzdané do vlastníctva hlavného mesta, je navrhované v § 10 odsek 1 písmeno i) oslobodenie od dane. Pre stavby kolektorov, ktoré nebudú do 3 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia na stavbu kolektora na základe zmluvy o bezodplatnom prevode a preberacieho protokolu odovzdané do vlastníctva hlavného mesta, je navrhované v § 10 odsek 2 písmeno c) možné zníženie dane do 50 % dane.

Návrh všeobecne záväzného nariadenia bol zverejnený na úradnej tabuli, elektronickej úradnej tabuli a internetovej stránke hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v dňoch 26.05. - 9. 06. 2010. Pripomienkové konanie fyzických osôb a právnických osôb bolo uskutočnené

v lehote od 26. 05. - 4. 06. 2010, k návrhu všeobecne záväzného nariadenia neboli doručené žiadne pripomienky. Návrh všeobecne záväzného nariadenia bol prerokovaný v príslušných komisiách mestského zastupiteľstva, stanoviská komisií sú priložené k materiálu na prerokovanie v mestskom zastupiteľstve.

Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1

V tomto ustanovení v súlade s § 36 zákona č. 582/2004 Z.z. obec určuje, ktoré druhy užívania verejného priestranstva sú osobitným užívaním verejného priestranstva, k doposiaľ vymenovaným položkám sa zaraďuje osobitné užívanie verejného priestranstva formou rozkopávok všetkých vedení o stavby kolektorov, ktoré sa vyskytli v dobe aplikácie nariadenia a plánuje sa výstavba ďalších kolektorov.

K bodu 2

V § 3 odsek 1 písm. k) v poznámke pod čiarou k odkazu 2 sa citácia „Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 225/2004 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov.“ nahrádza citáciou „Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 9/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“

K bodu 3

Navrhuje sa uviesť znenie celého § 6 z dôvodu prehľadnosti tejto časti všeobecne záväzného nariadenia, ktorá obsahuje sadzby za jednotlivé druhy osobitného užívania verejného priestranstva.

Zmeny a doplnenia sú navrhované nasledovne:

§ 6 odsek 1 písm. a) body 1 až 6

Navrhuje sa členenie sadzieb za umiestnenie vonkajšieho sedenia na chodníku a komunikácii, a mimo chodníka a komunikácie, ktorým sa dopĺňajú sadzby za umiestnenie zariadenia na poskytovanie služieb, ktorým je vonkajšie sedenie patriace k prevádzke mimo chodníka a komunikácie, sadzby sú členené diferencovane podľa jednotlivých mestských častí, najmä pre účely uzatvárania nájomných zmlúv.

§ 6 odsek 1 písm. a) bod 7

Navrhuje sa zmena sadzby z 0,30 na 0,10 eura, s určením pre uzatváranie nájomných zmlúv, zariadenie na poskytovanie služieb takéhoto druhu (brúsenie nožníc, nožov a nástrojov, oprava dáždnikov, oprava a čistenie obuvi, kľúčová služba) pri zdaňovaní zatiaľ nebolo predmetom dane za osobitné užívanie verejného priestranstva.

§ 6 odsek 1 písm. b)

Do označenia položky sa za slová „rozkopávkových prác všetkých vedení“ dopĺňajú slová „alebo stavieb kolektorov“.

§ 6 odsek 1 písm. c) bod 2

Navrhuje sa sadzba za umiestnenie zariadenia staveniska na inom verejnom priestranstve ako sú komunikácie, vo výške 0,50 eura, najmä pre účely uzatvárania nájomných zmlúv.

§ 6 odsek 1 písm. c) bod 3

Navrhuje sa úprava znenia druhu osobitného užívania verejného priestranstva presunutím položiek do druhovo podobných bodov: strojného zariadenia písm. f) bod 2, lešenia bez reklamy a lešenia pri oprave fasády objektov do bodu 5. Doterajší bod 5 sa označuje ako bod 3 (lešenia, na ktorom nie

je umiestnená reklama). V súvislosti s úpravou pôvodného bodu 3 sa mení znenie druhu osobitného užívania verejného priestranstva na lešenia bez reklamy.

Na lešenia pre fasády budov sa navrhuje v § 10 odsek 1 písm. g) (bod 6 návrhu VZN) oslobodenie do 60 dní, pre ostatné lešenia sa člení sadzba dane do 60 dní vrátane a nad 60 dní počínajúc od 61. dňa, čím sa sleduje motivácia na skrátenie doby užívania verejného priestranstva.

Lešením na opravu fasády sa rozumie napr. lešenie pre zateplenie, výmenu okien, opráv strechy, dažďových zvodov, havarijných stavov balkónov a lodžií, obnovu vonkajších omietok, vonkajšie nátery fasády.

Ako ostatné lešenia napr. lešenia pre novostavby, nadstavby, vstavby, prístavby.

Oslobodením od dane do 60 dní pre lešenia na opravy fasády sa motivuje skrátenie termínov vykonávania týchto opráv.

§ 6 odsek 1 písm. d)

Navrhuje sa stanovenie sadzieb dane v členení podľa mestských častí najmä pre účely uzatvárania nových nájomných zmlúv.

§ 6 odsek 1 písm. f)

Body 1 a 2 – navrhuje sa spojenie príbuzných položiek do bodu 1 (prevažne materiály a predmety) so sadzbou 0,66 euro a do bodu 2 (strojné zariadenia, zariadenia a vozidlá) so sadzbou 0,66 eura.

§ 6 odsek 1 písm. g)

Navrhuje sa zlúčenie znenia informačné, propagačné a reklamné zariadenia s delením na zariadenia, ktoré slúžia pre vlastné potreby v bode 2, t.j. reklama a propagácia vlastnej činnosti (napr. upozornenie na umiestnenie prevádzky, druh predávaného tovaru, poskytované služby, jedálny lístok a pod.) so sadzbou 1,00 euro, oproti zariadeniam, ktoré slúžia na podnikanie v reklamnej činnosti (prenájom tretím subjektom) so sadzbou 1,66 eura v bode 1.

§ 6 odsek 2

Vypúšťa sa posledná veta odseku v súvislosti so spresnením doby zdaňovania vyššou sadzbou počínajúc od 31., resp. od 61. dňa osobitného užívania verejného priestranstva v znení odseku 1.

V poznámke pod čiarou k odkazu 3 sa citácia „§ 41 ods. 1 písm. a) a b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov.“ nahrádza citáciou „§ 44 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“.

K bodu 4

V § 10 ods. 1 písm. e) sa za slovo „organizovaní“ vkladajú slová „alebo vykonávaní „činností“,“ za ktorými nasledujú slová „akcií“ a „podujatí“. Organizovanie sa rozširuje aj o vykonávanie (činností, akcií a podujatí pre potreby hlavného mesta alebo mestskej časti).

K bodu 5

V § 10 ods. 1 písm. f) sa bodka na konci nahrádza čiarkou a pripájajú sa tieto slová: „fyzické osoby a právnické osoby, ktoré osobitným spôsobom užívajú verejné priestranstvo pre potreby hlavného mesta alebo mestských častí,“. Pre potreby hlavného mesta sa rozumie napr. organizácia a vykonávanie akcií hlavného mesta promotérskym spôsobom alebo pre potreby mestských častí napr. výstavba kanalizácie dodávateľským spôsobom.

K bodu 6

V § 10 ods. 1 písm. g), h) a i) sa navrhuje rozšíriť rozsah oslobodení od dane za osobitné užívanie verejného priestranstva nasledovne:

písm. g) osobitné užívanie verejného priestranstva pre lešenia, na ktorých nie je umiestnená reklama pri oprave fasády budovy do 60 dní vrátane, niektoré mestské časti poskytujú na užívanie verejného priestranstva za účelom zatepl'ovanie a opráv fasád budov oslobodenie od dane až do 3 mesiacov.

písm. h) osobitné užívanie verejného priestranstva pre stavby a plánované rekonštrukcie, opravy alebo údržbu (na ktoré bolo vydané stavebné povolenie) verejnej vodovodnej a verejnej kanalizačnej siete v súvislosti s plnením záväzkov Slovenskej republiky podľa podmienok Európskej únie, okrem neplánovaných opráv a údržby alebo odstránenia porúch s nebezpečenstvom všeobecného ohrozenia podľa osobitného predpisu

Slovenská republika je povinná v zmysle platných predpisov Európskej únie do konca roku 2015 dosiahnuť štandard EÚ pre verejnú vodovodnú a verejnú kanalizačnú sieť. V zmysle § 6a ods. 2 písm. e) zák. č. 377/1990 Zb. Bratislava ako obec zabezpečuje zásobovanie vodou a odvádzanie odpadových vôd. Podľa zásad financovania prestavby vodovodnej a kanalizačnej siete na štandard EÚ sa plánuje aj s použitím finančných zdrojov obcí. Oslobodenie sa navrhuje len v rozsahu stavieb a plánovaných rekonštrukcií, opráv alebo údržby. Neplánované údržby a oprava, ako i havárie sú z oslobodenia od dane vyňaté. Vzhľadom k tomu, že práce môžu byť vykonávané na základe zmluvy dodávateľským alebo subdodávateľským spôsobom oslobodenie v uvedenom rozsahu druhu osobitného užívania verejného priestranstva sa vzťahuje aj na tieto subjekty.

písm. i) osobitné užívanie verejného priestranstva pre stavby kolektorov, ktoré budú podľa zmluvných podmienok po dokončení odovzdané do vlastníctva hlavného mesta,“.

Ide o rozsiahle dlhodobé komplexné stavby včítane konečných úprav komunikácií a dopravného značenia, na základe podmienok, ktoré si stanovuje hlavné mesto ako obec. Týmto spôsobom vynaložené investície podľa podmienok obce značne prevyšujú výnos z dane za osobitné užívanie verejného priestranstva. Oslobodenie od dane vzhľadom na vyžadovanú komplexnosť zabezpečovania stavebnej činnosti sa týka aj dodávateľov alebo subdodávateľov.

Pri stavbách kolektorov ide o použitie najprogressívnejšej technológie rozvodu podzemných vedení k dodávkam pitnej vody, zemného plynu, elektriny, horúcej vody na vykurovanie, rôznych slaboprúdových a optických vedení, ktoré sa doposiaľ nachádzali každé samostatne. V kolektore majú všetky siete svoje presné miesto uloženia podľa požiadaviek hlavného mesta, ktoré má kolektory v systéme správy a riadenia.

Prínos kolektorov najmä v oblastiach súvislej zástavby mesta je nesporný, a prejaví sa najmä odstránením alebo znížením počtu ďalších rozkopávok, a s tým spojeným zlepšením stavu plynulej dopravy a odstránením dopravných obmedzení.

Správcovia sietí budú hlavnému mestu platiť finančný príspevok za služby spojené s uložením sietí v kolektore hlavného mesta a s ich prevádzkovaním .

Vložené finančné prostriedky investorov na výstavbu kolektorov, ako dokončenie komunikácií, dopravného značenia a signalizácie niekoľkonásobne prevyšujú predpokladaný výber dane za osobitné užívanie verejného priestranstva z titulu rozkopávok.

Stavby kolektorov sú zaradené v územnom pláne hlavného mesta ako verejnoprospešné stavby.

Lehota do 3 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia na stavbu kolektora je dostačujúca na to, aby staviteľ kolektora opravil prípadné nedostatky na stavbe a odovzdal stavbu kolektora. Ak by išlo o závažné nedostatky, stavebný úrad neskolauduje stavbu a ak ide o nedostatky, ktoré nemajú vplyv na užívanie stavby, stavebný úrad vydá kolaudačné rozhodnutie a určí lehotu na ich odstránenie, ktorá spravidla nebýva dlhšia ako 90 dní .

Hlavné mesto do svojho majetku preberá stavby na základe zmluvy o bezodplatnom prevode. Predpokladom na prevzatie stavby kolektora do majetku hlavného mesta, a teda podpísaní zmluvy o bezodplatnom prevode, je podpísanie protokolu o prevzatí a odovzdaní predmetnej stavby.

V prípade, ak by išlo o odplatný prevod stavby kolektora do majetku hlavného mesta, nemá význam oslobodiť stavebníka od dane za užívanie verejného priestranstva. Odplatný prevod majetku

do vlastníctva hlavného mesta podlieha schváleniu mestským zastupiteľstvom podľa č. 80 odsek 2 štatútu hlavného mesta. V tomto prípade je navrhované možné zníženie do výšky 50 % dane v bode 8 návrhu VZN (úprava znenia zníženia dane v § 10 odsek 2 písmeno c).

K bodu 7

V § 10 ods. 2 písm. a) sa vypúšťajú slová „podanej najneskôr v deň ukončenia užívania verejného priestranstva“ a slová „k žiadosti daňovník priloží stanovisko správcu dotknutej komunikácie“. Ide o legislatívno-technickú úpravu postupu, povinnosť podať oznámenie o vzniku daňovej povinnosti je upravené v § 8 nariadenia, v rozhodnutí cestného správneho orgánu sú uvedené podmienky a rozsah osobitného užívania verejného priestranstva na základe stanoviska správcu komunikácie.

K bodu 8

V § 10 odsek 2 sa vkladá nové písm. c), ktoré znie:

„c) najviac o 50% dane za osobitné užívanie verejného priestranstva pre stavby kolektorov, ktoré nebudú do 3 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia na stavbu kolektora na základe zmluvy o bezodplatnom prevode a preberacieho protokolu odovzdané do vlastníctva hlavného mesta“. Možnosť zníženia dane súvisí s podporou výstavby kolektorov aj v prípade, ak z rôznych dôvodov investor neodovzdá stavbu hlavnému mestu (viď komentár k bodu 6 písm. i).

K bodu 9

Vkladá sa nový paragraf 12a, kde v súlade so zákonom č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov, ktorým sa prechodným ustanovením upravuje zdanenie do účinnosti nového všeobecne záväzného nariadenia. Ak daňová povinnosť vznikla do 31. júla 2010 a daňové konanie nebolo do tohto dátumu právoplatne ukončené, na dobu osobitného užívania verejného priestranstva do 31. júla 2010 vrátane sa pre vyrubenie dane použijú sadzby dane platné do 31. júla 2010 a na dobu osobitného užívania verejného priestranstva od 1. augusta 2010 vrátane sa pre vyrubenie dane použijú sadzby dane platné od 1. augusta 2010.

K bodu 10

Do súladu so skutočnosťou sa uvádza znenie prílohy všeobecne záväzného nariadenia. Vzhľadom k tomu, že príloha je súčasťou všeobecne záväzného nariadenia, jej obsah môže sa meniť alebo dopĺňať len všeobecne záväzným nariadením.

K čl. II

Uvádza sa splnomocňovacie ustanovenie vyhlásiť úplné znenie všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/2007 o dani za užívanie verejného priestranstva, ako vyplýva zo zmien vykonaných všeobecne záväzným nariadením hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 5/2008 a týmto všeobecne záväzným nariadením.

K čl. III

Zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a o miestnom poplatku v znení neskorších predpisov umožňuje stanoviť zmenu všeobecne záväzného nariadenia aj v priebehu kalendárneho roka. Navrhuje sa účinnosť všeobecne záväzného nariadenia dňom 1. augusta 2010.